

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 3 " "
Egy hónapra 1 " "
Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Négy hasábon petit sorozat 5 kr. Nagyobb iratelmények több-ke-
irdetésekké alku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
den külön beiktatásért 30 kr.

Szózat azokhoz, kik hazájukat szeretik!

Nemcsak párhiveinkhez szólok, hanem minden magyar emberhez, tartozzék bármely párhoz, a ki szereti hazáját, bizik hazája életképességében, hiszi azt, hogy hivatva van oly állami létre, melyre hivatottnak tudták magukat nálunknál sokkal kisebb nemzetek, és mert így volt, el is érték a nemzeti lét főkellékét, a független állami létet.

Kevés lehet oly magyar, ki szíve mélyében ne vágyódnék arra, hogy hazája államilag független legyen; de vannak olyanok, kik eddig nem tartották lehetőségek békés, törvényes úton elérni hazafiság főcélját. Vannak ellenben olyanok, s ezek párhiveink, kik a kételyeket soha nem ismerték, de ismerték egy szent kötelességet: a haza függetlenségi elvének fentartását és azt, hogy minden téren, minden irányban ezért küzdjenek.

A kishitűekhez, azokhoz, kik nemzetünkről, fajunkról szegénységi bizonyítványt állítanak ki, szegénységi bizonyítványt erejéről, életképességéről, akaratáról, elhatározásáról, egyszóval mind arról, a mi egy nemzetben tiszteletet parancsol, ezekhez csak kevés szavam van, az, hogy tanulják a történelmet.

Hazánk azért szövetségelt a mult századokban az idegenekkel, hogy megmentse államát; s az eredmény az lett, hogy a kis Erdély fejedelmei Magyarországának több mint egy harmad részét fegyverrel megtudták szerezni és tartani; majdnem felét elfoglalta a török, mely ellen nem tudott megvédeni az idegen szövetség és a magyar királyság területe az országnak csak kevésével több, mint egy ötödrésze lett szorítva.

Később, az idegenek segítségével kivertük a törököt, de csak akkor, mikor a nemzet hatalma a hárem-szultánok alatt annyira hanyatlott, hogy megszűnt félelmes lenni.

De kérem, mi történt volna, ha nem szövetségeltünk volna az idegennel s nem maradt volna meg, mint magyar királyság az ország egy ötödrésze, hanem elfoglalta volna ezt is a török? Vagy az történt volna, hogy az erdélyi magyar fejedelmek alatt megmaradt volna folyton egy igazán magyar Magyarság az általuk elfoglalt részeken; vagy pedig az, hogy oly sorsra jutottunk volna, mint nálunknál sokkal gyengébb Szerbia vagy Moldva-Oláhországek jutottak, melyek már rég autonom fejedelemségekké lettek és most teljesen független államok és királyságok.

Mikor a török veszedelem elmúlt s

beállott egy sokkal állandóbb veszély az, mely egy tulnyomó erőnek folyvást nemzeti létünket, szabadságunkat, törvényeinket jogainkat veszélyeztető törekvéseiből eredt, hol volt akkor az erő, melyet mi az idegentől meritünk, saját javunkra, saját védelmünkre?

Nem a mi érdekeinkért, de lovagiasan, a magyar királyné császári koronájáért mentek harcolni és győzni őseink. Nem a mi érdekeinkért küzdöttek tiláni harcokban a francziákkal. Nem a mi érdekeinkért tört ki mind az a háboru, melyekben nemzetünk fiai elvérzettek Európaszerte. A mi érdekünkért, a mi védelmünkért, azért, mert minket támadott volna valaki, a török idők óta nem halt meg egyetlen idegen katona sem és nem költetett egyetlen idegen fillér sem; mindig csak mi harcoltunk az idegenért, de miértünk az idegen soha! — Egyébiránt nemis volt rá soha alkalma.

Ha ezt tanítja a történelem, mint a hogy ezt tanítja, akkor a kishitűek a történelem tanulságában megnyugodhatnak, mert a tanulság azt mutatja, hogy az idegentől erőt meriteni még csak alkalmunk se volt a török idők óta.

Ha a kis Románia elég erős magyarában megállni, bár népe s faja csak oly elszigetelten áll mint a miénk, akkor elég erősek vagyunk mi is.

Ha a kis Szerbia elég erős államot alkotni, bár népe szláv és a nagy népfajok magába szívó ereje jobban hathat rá, mint az egészen külön fajú magyarra, akkor elég erősek vagyunk mi is.

De nem foglalkozom többet a kishitűekkel, ezeknek érzései az észszerű megfontolásból oem eredhet, csak valami hagyományos babonás félelemből; a félelemmel pedig okoskodni és vitalkozni nem lehet; a ki fél, az fél, legyen az ember vagy nemzet; s a ki fél, az nem férfias, legyen az magánegyen, vagy egy egész faj.

Áttérek azokra a kik nem hiszik, hogy eljött az idő, létesíteni hazánknak, mint életképes nemzetnek jogát az állami függetlelenségre.

E polgártársaim visszaemlékeznek a nagy nemzeti tragédiára, melynek első felvonása vakító fényt vetett a magyarra, a második pedig sötét gyász. Ők emlékeznek a gyászra, még előttünk lebeg a szenvedés; egy alku javított a haza sorsán és téves, de bizonyos nemű hazafiságból meritik a kételyt, hogy mikor jött el valóban az idő, a minden magyar szívében rejlő vágy megvalósítására.

E kételkedőknek azt mondom, hogy az idő eljött most.

Senki sem tagadhatja, hogy az

1867-iki alapnak fentartása csödbe jutott, még pedig csufosan. E törvények alapja az, hogy csak egy parlamentáris, alkotmányos Ausztriával lehetnek közös ügyeink. A parlamentárizmus Ausztriában tényleg már megszűnt, arczátlan erőszak uralkodik ott, a többség rászédő erőszakoskodása rendőri karhatalommal s a kisebbség pofozkodó erőszaka. Ez így nem tarthat; pedig másképp nem lehet, míg a német és szláv érdekek össze nem egyeztetetők, a mi oly lehetetlen, mint az olajnak és víznek összevegyülése. Legfeljebb az obstruálók nemzetisége változhatnak, ma a németek, holnap a csehek.

Még ha a rendőri kitoloncolásokkal keresztül is erőszakolják a provizóriumot, a magyar parlament egy ily módon keresztül erőszakolt törvényt nem fogadhat el megszavazott törvénynek.

Akarva nem akarva, az idő tehát eljött, mikor Magyarország békéseu, természetesen, a nélkül, hogy az uralkodó kételyeit felkelhetné, hivatva van rendelkezni saját ügyei felett legjobb belátása, legjobb hazafisága szerint.

Ez alkalom kivételesen kedvező abból a szempontból is, hogy természetesen elfogadjon a korona ming oly rendezést, mely Magyarországot függetleníti és elkülöníti az osztrák zavaroktól.

Lehetetlen, hogy ne látnák a legfelsőbb helyen azt az óriási ellentétet, mely Magyarország és Ausztria viszonyai közt fennáll. Amott egy nyelven, delet (a mi abból áll, hogy a cseh nyelvet is respektálják, nemcsak a németet) elég arra, hogy az egész államrendszert felforgassa, és elég arra, hogy a németeket, kikért oly sokat szenvedtek mások századokon át, az idegenhez, a nagy német hazához vonzza és az alkotmányt gyökeréből egészen kitépje. Itt nálunk a magyar nemzet legszentebb jogaiért folyó küzdelmek a leghazafiasabb, a legkorrektebb módon folynak mindig s az ellenzék még áldozatokra is kész volt mindig, mikor a politikai eszély úgy kívánta.

Bécsben birokramenés, pofozkodás; Budapesten a legerősebb küzdélem alatt magas színvonalon álló higgadt vita, mely az elmondott beszédek nagy része, a parlamentáris vitalkozás, érvelés és ékes-szólás legmagasabb fokát érte el.

Mind ez jól hangolta az uralkodót; s az meg is látszott a korona tetteiben, nem is történt semmi, a mi a hangulatot zavarja; az ellenzék hazafiasan tartózkodó magatartását még ellenfelei is kénytelenek voltak elismerni. Ez alatt Bécsben az ellenkező történet még pedig

fokozódó arányban. Lehetetlen tehát, hogy ne látná a király, hogy dicsőségének, békéjének, aggkorában nyugalmanak talaja, erejének s koronája fenyegetésének biztosítása igazán itt van, e sokat szenvedett magyar hazában.

A korona nem tekinthető most tehát gyanus szemmel arra, ha Magyarország igyekeznék elkülöníteni magát az osztrák darázs-fészektől és oly helyzetbe hozni magát, hogy természetes ereje fokozódva növekedhessék, a hazas a magyar királyi korona javára, melynek fénye, hatalma nem más, mint az agg uralkodó fénye és hatalma.

A nemzeti eszmék megvalósítására tehát elhozta az időt a gondviselés. Épp akkor szűnt meg a 67-es törvények által kiszabott köllék Ausztriában létezni, a mikor e törvények szerint a kvóta, a vám és kereskedelmi s a bankügyeken szerződni kellene egy parlamentáris alkotmányos Ausztriával. E két időpont összetalálkozása végzetserű, az isten ujját látjuk ebben, a mely rá mutat arra, hogy itt az idő érvényesíteni jogainkat.

De nemcsak a gondviselés hozta el az időt nemzeti aspirációink megvalósítására, hanem a hangulat rá is olyan, s olyannak kell lenni a legfelsőbb körökben, hogy a buzgó hazafiságnak most van legjobb alkalmja célját érni törekvéseiben.

Ezeket tartottam szükségesnek megírni azoknak, kik a hazá javát akarják, de aggódnak az alkalmosságukon.

Még csak a mi pártjainkhoz maradj szólanivalóm. Nektek, barátaim, kevés szavam elég! Ti küzdöttetek hiszen, kitartóan akkor, mikor elveitek megvalósíthatása úgy tűnt fel még, mint egy kedves álom, vagy úgy, mint egy ragyogó ideál, melyhez ihletve emeltük fel vágyódó lelkeinket. Ti küzdeni fogtok kétszeres erővel most, hogy a régi álom a valóság terén testet kezd ölteni, az alkalmat meghozta az isten, úgy mint óhajtottátok, békésen, törvényesen, alkotmányosan, ideálokat karotok már elérte, örködjétek, hogy ne ragadj a töletek küzdelmeitek megérett gyümölcsét az erőszak, vagy az ármány, vagy pedig a honfi-köteleesség legfelháborítóbb lábbal-tiprása.

Nehogy ez megtörténhessék, magasan fog lobogni ismét a tiszta zászlónk a hazáért folytatott küzdelmek terén, sorakozzatok, jertek, tömörüljenek körülöttem! Áldozni készek vagyunk, anyagilag drágán is megfizetni, megvenni függetlenségünket, például az anyagi téren, az önálló vámterületért és nemzeti bankért szívesen hozunk nagymérvű pénzaladotot is, ha kell, de függetlenségünket a jelen végtelen kedvező körülmények közt kiszalasztani nem engedjük. Egytől egyig helyt fogunk állni hazánk jogai védelmében, és ti függetlenségi po'gárok buzdításaitokkal támogatni fogtok az elszánt, kérélnhetetlen parlamenti csatában, melyet lehet, hogy hivatva leszünk megvívni mentül előbb!

Kossuth Ferencz.

BELFÖLD.

A helyzet és az ellenzék. Most már mind valószínűbb, hogy a provizóriumot nem sikerül keresztül vinni még erőszakkal sem s ez esetben a kormány bizonyára már a jövő héten betérjeszti új provizorium javaslatát. A függetlenségi és 48-as párt ebben az esetben minden eszközzel küzdeni fog, hogy a fennálló 67. XII. t.-cikk rendelkezéseinek érvényét szerezzon. A kormánypart bizik abban, hogy a 97-es alapon álló pártokkal szemben a függetlenségi párt nem fogja soká bírni a küzdelmet, de ebben bizonyára téved a kormánypart. A függetlenségi és 48-as párt tagjai különben hétfőn este 9 órakor — mint már jeleztük is — értekezletet tartanak. Az ellenzéki képviselők közül sokan azon e-zmével foglalkoztak, hogy megkeresik a ház elnökét, hívna össze mielőbb ülést, melyben többen interpellációt intéznének a miniszterelnökhöz, mik a kormány szándékai s tervai a változott közjogi helyzettel szemben. Mint a Kel. Ért. jelenti, egyelőre letettek azonban e szándékról, mert minden esetre be akarják várni Bánffy miniszterelnöknek Bécsből való visszaérkezését. Nincs kizárva, hogy hivatott részről már legközelebb amennyiben a viszonyok alakulása azt megkövetelné, meg fogják ragadni az alkalmat, hogy az egyes pártok vezető férfait bizalmas értekezletre összehívják, hogy az esetleg szükségessé váló törvényhatósági intézkedések minél simább elintézését biztosítsák.

A miniszterelnök Bécsben. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök szombaton Bécsbe érkezett.

Pártértekezletek. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt e hó 29-én, hétfőn este 6 órakor értekezletet tart. — Ugyancsak hétfőn 9 órakor tart értekezletet az Ugron-párt is kalap-utcai helyiségében. Az értekezletek tárgya a Lajthán-tuli eseményekkel szemben való állásfoglalás l.-sz.

A sz. gellérti observatoriumból.

Irtta: **Gondy Károly.**

Csillagot keressz az égi tájon?

Balga! ráérsz majd a másvilágon!

Az egyszer nem csillagot vizsgálók, de mint Diogenes embert keresek. Embert, ki a békét ne csak egyre hirdesse, de már a modulusát kitalálna annak a biztosítására.

Most a fejedelmek faradnak legtöbbször benne; már harman-négyen is állottak össze és a béke ettől a szövetségtől bokrosodik meg legjobban.

A béke biztosítása nem a szövetségben rejlik; a fejedelmek együttes felépése a legmakacsabb obstrukció, miáltal önmaguknak kötik meg kezüket, egy megerősített hadüzenet a gyengébbek néma meghódolására, de egyuttal egy erősen megkötött kéve, mely rendszeren magától széjjel hull.

Előre bocsátottam, hogy nem akarok csillagot vizsgálni és mégis kénytelen vagyok a fejedelmeket az égi rendszerre utalni, miszerint minden test a maga útján halad és a csillagok nem szöveteznek. Az égi táborban mindegyik a maga örtüzet strázsálja; ez az igazi béke jelképe, mert a csillagok csoportosítására a csillagzatokba ismét csak az ember hiu számításán alapul. Mi is lenne a világból, ha a tejt egy új Napba összefutna és a Hold helyett éjjel is világítana?! Honnan kölc-önözzenek arnyékok a testek és nyugalmat a faradt szervek?

Innen a sz. Gellérti observatoriumból irányították a forradalom e őt a teleskopot az égnek, majd alatta az ágyut a budai várnak, míg most bátran tekinthetünk sz. Gellért ormaról a királyi lak felé, honnan ragyogó fényben sugárzik szét a királyi kegy. Mint Hunyadi az ősz vitéz, nyugodtan szállhat ő is várába nyugodni.

A nagy kegyes tással megkezdődött a társországokban az áskálódás és irigykedés, mint a családnál az apróság között, a miért hogy van köztük egy dédelgetett testvér, ki

öntudatlanul hordja a szakálkát a Papa kedvence felirattal.

Jól esik megemlékezni a sok jóról, mi eddig kértlenül az ölünkbe hullott és amit, úgy hiszem, nem pusztán egy hódoló felirattal fogunk meghálálni. Most még csak éppen a Mikulás bácsikát várjuk vissza, kik jelenleg Bécsben vásárolnak, ha nem is árulnak drága meglepetéseket a nagy karácsonyfára.

Képzetemben már látom csillogni a nemzet keresztfáján a sok keserű édességet, az égő viaszgyertyák füstjében; érzem azt a csodálatos virágillat keveréket a nagy halott körül; hallom az elhagyott árvák zokogását, a nemzet a természettel temetésre... vagy ah! feltámadásra indul?!

Öröm-öröm pir fut végig a magyar ember arcán, ha a Megváltó születés napján látja az aranyos dőhében a kvótát vagy provizóriumot; az örökzöld ágon himbálódzó fiúmei ördögöt, kezében a Fiumaner Stärke; az ágak gyenge végeit összekötő német muszka papírláncokat; a francia törékeny dragontból készült koresolyákat muszka bagaria szíjjakkal, a török etiquette-be burkolt Ferdinánd hand-puszerliket, ha látja végre Calice báró csokoládé bonbonjait és Eszterházyt a Dreifus (tripedes) pades-ára állítva.

Ezekkel lesz megrakva a Liebling forgó fája... mein Liebchen was villst Du noch mehr!... Hozzá még az asztalán készen fekszik a tíz szobor költsége; a Károly és Ujépület kaszárnyák lebontása; a sz. Gellérti citadella (morte della cita) leszerelése és honvéd csapataink teljes felszerelése; a sub anni spiciis regis tudorok varázsgyűrűje és II. Béla peres csontjainak ujonmani beszentelése. Ezek a dictum factumok emeik a magyar ember keblét hálaimára, ha a sz. Gellért hegyéről a Zsigmondkapolnára felé tekint.

A tíz szobrot, mint hirlik, majd felállítják az országház körül, algha nem a 80.000 forint tervezett parkban. Mily drága lesz a kertje is, talán bizonyos helyett képviselőket ültetnek?!

Még Boeckyt sem kapja vármegyénk, hiába is könyörögne újra gr. Dégenfeld. Csak a jó Istennek felirhatnánk egyszer, hogy adja újra bőven mindennapi kenyérünket és szüntesse be a bor és sertésveszt. Imádkozunk Istenhez, ha már felirunk!

A kaszárnyákat lebontják. Hát lehet is, ha annyi modern kaszárnya épült helyettük nem csak a fővárosban, de a vidék, különösen a mi vidékünk pályázott értük. Hát nem is mondom, hogy nem hozzá meg erkölcsi kamatait, most is 1400 frtos elkorhadt pädimentumot huzott a város kiadási rovatába. No nem lesz nehéz a Hentzi szobornak kaszárnya udvart találni. Lehet, hogy mi kapjuk Boeckyt helyett a Pavillonba, ha már a Sz.-Annán született. A bontások költsége a főváros tiszta haszna, ami jó lesz az üres telkek parkirozására, csak nem építenek rájuk?

Sz. Gellérti csanádi püspök szent István udvarában szent Imre herceg nevelője volt, ha királyunk a mátyás halált szenvedett püspöknek szobrot emeltet, a vallási ténykedésével apostoli eredetéről háromszorosan tesz tanubizonyosságot.

A sz. Gellérti observatoriumot a forradalom után a provizórium kormány cíto bástya fallal bekerítette és lett citadella. — Olasz nevet adtak a fellegvárnak, nem a szent mátyás iránti kegyelethöz, ki eredetileg olasz születésű volt, hanem valószínűleg a meddő olaszországi háborúk emlékére kapta. Másrészt kerültek a festményein a sz. Gellérti püspök pánikból kiocsudhassanak, de még rászolgált a kitüntetésre a magyar a sok elfolyt véreért, mit Radecky nagyobb dicsőségére olasz földön elpocskolt.

Nem csak germanizálással bénították volna a lajthántulak égő apostoli nyelvünket, de vassal pusztítani a törzstől volt égi óhajuk.

Nemcsak a forradalom előtt Olaszországban; de jóval utána Boszniában is tisztán magyar vér folyt és újra folyi fog az új nyűgök nyakunkba vételéért. Mi csak egyre magunknak ássuk a sirt, mert az újabb anectálással csak a muszkának készíjük elő a talajt a panszlavizmus teljes diadalára. Erős a hitem, hogy nemsokára mellőzni fogjuk a fehér medve barátságát.

Ki is gondolta volna, hogy a magyar vér pusztításának oly kevés legyen a sikere, hogy Lombardia és Venetia a várnégyszöggel mint érett gyümölcs magától a magyar vérről áztatott olasz földre visszahulljon?!

Ki álmódta volna, hogy a magyar törzsfája annyi nyesegetes után annyira kihajtszon és megerősödjön, hogy a nagy nemet császár magyar területén az elavult frázissal: sanguinem et vitam pro rege (et regibus) úgy ünnepségek közepette a kedélyeket felizgassa? Bizik és biznak ősi erőnkben és ősi erényünkben (persze a legújabb kiadásban.)

A törökbe mindenekelőtt a hármasszövetség, melynek másodáról mi is tényezői vagyunk. Közös külügyminiszterünk lévén a szerződéshez, kormányunknak semmi köze, dacára, hogy most egymástan magyar ember tölti be a magas tiszteket. Elég nekünk az utolsó percben a plakátos manifestum és mi készséggel indulunk, de még akkor sem tudjuk ki ellen és felsőbb commandora harcolunk a határon túl (az ég orizzen hogy belől) mint közvitéztek megüljük becsülettel a közös parikat.

Szegény magyar! a véredből még csak telik, de hited, hiteled megapadt mert már valóton (valuta) Krisztusod. Ujra nagy lesz a küzdelem... Ferdinánd fejedelem is a proféta kibontott zászlója alá sorakozik. — Mit irigykedtek ti társaitótok?!. . . mi egyedül adjuk meg örökös gyámságunk árát, majd utólagosan is megköszönjük az előlegezett udvariasságot.

Es az első magyar observatoriumnak a fő és székvárosban újra kell hogy fennálljon. Ezt kell követelnie az első magyar tudományegyetem nevében a kultuszminiszternek, mert már rég szünetel az egri Pyrker-féle csillagás, melynek a híres montedegoi Albert volt vezér csillaga; de még az O-Gyallai és Szerényi csillagok magány tulajdonok.

Nincsen szükség a sz. Gellért fókán a Pontheonra, eléggé pantheisták vagyunk már és nagyon félsz, hogy több a dicsőségben elő, mint a nyomorban megdicsőült foglalna kegyelmes helyet benne. Valljon miért is kérdik azt a mi közgyűlésünkét?

A központi magy. csillagadából a kibővített királyi várak közelebb megfigyeljük az oroszlan csillagképekből kiinduló csillagokat; az egyszer a muszka ursus maior karmait kerülve újra felfegyverzett szemmel és karral kísérik a magyar Leonidákat, a Damjanichokat, a Bémeket, csak aztán ne legyen a végünk Világosnál világosabb! . . . Ah! mily borzasztó moraj hallatszik a ezitadella alatt!!

A bécsi forradalom.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 29.

Bécs a forradalom előtt áll. Az izgatottság tetőfokra hágott és most már igazán beláthatatlanok a következmények. Ugy lehet, hogy a fegyveres erő beavatkozása előjött vézi a forradalomnak, mely kitörni készül, de az is meg történhetik, hogy ezt csak nagy embermeszarás árán érheti el a kormány, mely a legvégsőre van elkészülve. A képviselőházban tegnap ismét nem lehet tárgyalni a megújuló botrányok miatt. Egyébként tegnap már az utca volt a nagyobb botrányok és véres tüntetések színhelye. Az újabb eseményekről tudósítónk a következőket távirja:

A pénteki utcai tüntetések alatt elfogott 51 személy közül 13-at csoportosulás és hatósági intézkedések megtámadása, egyet nyil-

vános erőszakosság miatt a büntető törvényszéknek adtak át. Kihágások miatt 10 személyt jelentettek fel az államügyésznek. Őt embert hivatalos eljárás miatt a kerületi törvényszéknek adtak át. Tizenötöt rendőrileg büntettek meg. Het letartóztatott ellen még nem fejezték be a vizsgálatot. Egyet szabadon bocsátottak.

A pénteki tüntetés ekről még a következő újabb részletek jutottak közudomásra:

Este 9 órakor körül eül 150 diák gyűlt össze az »Arcaden cafe« előtt és folytonos »Abczug Lueger! Le a bécsi népármítóval! Veszen az osztrák parlament hóhéja Abrahamovicz! kiáltások között haladtak a Ringre. Egyszerre egy idegen külsejű ember jelent meg köztük, a kit titkos rendőrnek tartottak és ezért agyba löbe verték. E közben több diák is súlyosan megsérült, az elősietett rendőrség pedig azzal vetett véget a véres verekedésnek, hogy 20 diákot letartóztatott.

Abrahamovicz elnök szombaton a következő nyilatkozat közlését kéri a »Neue Freie Presse«-től:

A »N. F. P.« mai esti lapja »Osztrák képviselőház« című rovatában azt a hírt közli, hogy elhagyván az elnöki széket ökölcsepásokkal és lábrúgásokkal inzultáltattam. Kérem önöket, sziveskedjenek ezt a teljesen hibás adatot oly formán helyreigazítani, hogy mialatt Berner és Resel szociálista képviselők a miniszteri padokon és az elnöki emelvény körüljárásán átugrottak és ökleikkel megfenyegettek, én az egyik ellenem felemelt öklöt ellöktem, mire ugyanabban a pillanatban az odasietett többi képviselő védelmükbe vettek a fedeztek és abban a helyzetben voltam, hogy az ülésnek 10 perczre való felfüggesztését kihirdettem. Ezeknek a képviselő uraknak fedezete alatt hagytam el az elnöki emelvényt.

Tisztelettel

Abrahamovicz

a képviselőház elnöke.

A szombati ülés.

Abrahamovicz elnök 10 óra 20 perczkor megjelenik a teremben. Viharos pfuj-kiáltások, füttyölés és dörömbölés fogadja. Sok baloldali képviselő az elnöki emelvény előtt állva, izgatottan kiabál. Nehányan gyerek trombitába fujnak, mások éles füttyököt hallatnak. Elnök helyet foglal és hosszasan csönget. A láрма folyton növekszik. A teremben a tegnapi jelenetek kezdődnek. Így megy ez egy negyed óráig. Az elnök mozdulatlanul ül helyén. Midőn a láрма nem csillapszik, az elnök kijelenti, hogy az ülést felfüggeszti. Feláll és távozni készül.

E pillanatban néhány képviselő papírszeleteket dob az elnökre, aki megfordul és nyugodtan állva marad. A jobboldal zajos tetszésben és tapsokban tör ki. Ezután az elnök elhagyja az emelvényt. A teremben azonban nem csillapul az izgatottság.

Banulatos fanatizmussal folytatja az ellenlélek az obstrukciót. De az a kitartó küzdelem már nem is obstrukció hanem a végletekig menő harc, melyre csak ezután fogunk elnevezést keresni. A Falkenheim-féle határozat erőszakossága még nagyobb erőszakot szült az ellenlélek részén. A jelenetek olyan botrányosak, annyira vérlázítóak, hogy a legszélesebb fautzia sem alkothat hajmeresztőbbeket.

A Badeni kormány elment a legszélesebb határig, a hol már a jog rendnek eltűnik a leghalványabb árnyéka is. Megakarták őrizni a törvényszerűség latszatát, holott a Falkenheim féle határozat helyességét mindenütt a legnagyobb kétkedéssel fogadják. E határozattal akartak megszabadulni Wolfól és dicső társaitól és bármiként fogjuk fel is ezek botrányos viselkedését, be kell látnunk hogy a képviselői immunitásnak megsértése olyan politikai esemény, mely a parlamentáriszmus csődjét jelenti. A parlamentáriszmus csődjét jelenti a tény, hogy **Wolf képviselőt a fogházba hurcolták.**

Miután az elnök ismét általános izgatottság közöt újbol megnyitja az ülést: egyszerre egy mellékajton át beoson Wolf, — a kit tegnap kiutasított az elnök és három ülésből ki-

Az ellenlélek tombolással üdvívalgással fogadja az elszánt férfit, ki nem riad vissza semmitől sem. A képviselők jó része a bámulatnak egy nemével nézi Wolfot, ki újból visszatért a harczterre.

Abrahamovicz elnök felszólítja, hogy távozzék.

Wolf bátran szemébe néz és daczosan mondja:

— Csak az erőszaknak engedek.

Az elnök intésére egy csapat rendőr vonul be a képviselőházba. Megfogják, de Wolf kétségbeesett harczot folytat. Kezével; lábával védekezik és öklével csapásokat mér minden- kire, ki hozzá nyúl.

Leirhatatlan e perczben a képviselőház képe. A csehek ordítják:

— Így ke! nekéd német gazember!

De végre is győznek a rendőrök és erőszakkal kivonszolják Wolfot. Az igazságügy-miniszter ugyanis rendeletet adott ki, hogy Wolfot képviselői immunitása dacára el kell fogni. Le is tartóztatják. Kituszkolják az utcára, hol a nép borzalommal látja a rettenetes küzdelmet. A képviselőház előtt készen állott a rendőrség flakerje. Wolf még egyre küzd, de nem bír a tulerővel. A rendőrök be- lökik a kocsiba, a letartóztatott pedig torka- szakadtából hiabálja:

— Bécs népe, boszuljatok meg!

Nagy izgalmat keltett az utcán ez a jelenet. Mindenféle azt kiáltják:

— Vesszen Badeni!

Vesszen Abrahamovicz!

A kocsit elrobogott. Wolfot elvitték a fogházba. Megtörtént tehát az a hallatlan eset, hogy egy képviselőt a parlament előleges engedélye nélkül letartóztatnak. Erre pedig maga az igazságügyminiszter adta az engedélyt. Ez az anarkhiának újit kitörése.

A hallatlan botrányok a képviselőházban is olyan izgalmat keltenek, hogy az ülés folytatását lehetetlennek tartják. A zaj óriási, az elnök pedig tehetetlenül ül székében. A képviselő Badenibez sietnek, hogy oszlassa fel az ülést. A miniszterelnök csak hosszabb kapacitálás után eged, mire Krausz az ülést bezárja. Ezzel azonban még nem ért véget a botrányok, mert a hangulat a foyosókon éppen olyan a milyen a házban volt. A szitkok, kiabálások egymást követik és a nagy izgatottságban Schneider antiszemita képviselő majdnem tettelegességre vetemedik és ha nem tartóztatják vissza, — megveri a d l e r szociálista lapszerkesztőt.

Parlamenti körökben elterjedt hírek szerint Badeni elhatározta magát a lemondásra. A király ma visszatér Waldseeből, a hova tegnap elkeseredve utazott. Mihelyt Ő Felsége visszatér Badeni rögtön lemondását visszavonhatatlanul és Ő Felsége kezébe teszi le a dolgok további intézését. — Minthogy azonban az erőszakokodas terén már idáig elment a kormány, elébb megszavaztatja bármilyen módon is a provizoriumról szóló törvényjavaslatot és csak azután hagyja el helyét. A reichsrathot a provizorium megszavazása után azonnal feloszlatták.

Tüntetés a képviselőház előtt.

A szombati bécsi események legfontosabb része az az óriási tüntetés, mely d. e. folyt le a képviselőház előtt. Mig odabent hasztalanul igyekeztek rendet csinálni, azalatt odakünn a ház előtt egetverő abczugolás, füttyölés és macskazene hangzott fel. Az ezrekre menő nép botokat és dorongokat dobált a levegőben és mérgesen fenyegetőzik, hogy leütik Badeni-t és Abrahamoviczot, ha kimernek jönni. A lovasrendőrök erre a nép közé vágattak, sokat elgázoltak és számosan súlyosan megsebesültek. A tüntetők közül a rendőrség ötven embert letartóztatott.

Alig oszlott fel ilyenformán a parlament előtt csoportosult óriási néptömeg, pár percz múlva a diákok óriási tábora igyekezett a parlament elé jutni. A rendőrség ezt mindenáron meg akarta akadályozni, e minek az lett a következménye, hogy a diákok berohantak az egyetemre és az emeletről hatalmas butordarabokat dobáltak a rendőrség fejére, úgy hogy több rendőr súlyosan megsebesült. Ko-

ponyájuk behorpadt s arcukat elborította a vér. Az egyetem rektora, vegre felszólította a rendőröket, hogy az egyetem épületet hagyják el.

A véres ütközetben brutálisak voltak a rendőrök is. Egy Schmidt nevű joghallgatónak csaknem ketté vágták a fejét egy éles karddal, úgy, hogy félholtan szállították a mentők a kórházba. Tizenkét joga-zt letartóztattak.

A szocialisták tervszerűen nagy tüntetésre készülnek. Ötven ezer munkás akar a parlament elé vonulni. A rendőrség és a katonaság készenlétben van. Lueger polgármester kijelentette, hogy ő nem felelhet semmiért. Előre látható, hogy kihirdetik az ostromállapotot.

Bánffy báró magyar miniszterelnök ma Bécsbe érkezik. A reichsrathról egyelőre az a hír, hogy három napig nem tart ülést. Lueger, Gross, Funke és társaik bünvádi feljelentést tettek Badeni ellen.

Tüntetések Grácban.

A bécsi események híre Ausztria főbb városában is mindenütt nagy nyugtalanság uralkodik. Egerben és Brünben nagy tüntetések történtek, de a legnagyobb zavargások színhelye Grác, ahol a felzúgott nép a katonaság fellépésétől sem riadt vissza. A katonaság és tüntetők hevesen összeütköztek. A katonaság két embert agyon lőtt, ötöt agyonszúrtak.

Városi közgyűlés.

— Harmadik nap. —

Debreczen, november 29.

Le az ingyenes nyomtatványokkal.

A városi tanács javasolja, miszerint tekintettel a városi nyomdának ingyenes nyomtatványokkal való tulságos elhalmozására, s az ebből származó anyagi károsodásra, mondja ki a közgyűlés, hogy az ingyen nyomtatványok kiszolgáltatása 1898. január 1-től kezdve általánosságban beszüntetik. Miután azonban egyes intézményeinket ösdiók óta ingyen nyomtatványok kiszolgáltatásával is segítette a város, így az ev. ref. főiskolának 250 ft, az ev. ref. egyháznak 150 ft, a róm. kath. iskolának 50 ft erejéig nyújtott segélye ezúttal is megmarad. A színházi és egyéb szerződésleg kötelezett ingyen nyomtatások, vagy kedvezményesek ügye pedig a szerződési határidő lejártá után egész újonnan az elveknél megfelelőleg rendeztessek.

Egyhangulag elfogadtatott.

A debreczeni ev. ref. főiskola előjárásának kérvényére 1896. évről határlékban levő 506 ft 85 kr. nyomdai tartozás elengedtetett.

A pályaudvar kibővítése.

A m. kir. belügyminiszter által már az 1895. évben jóváhagyott határozat szerint a debreczeni vasúti pályaudvar kibővítéséhez a Vargakertből szükséges terület megszerzése engedélyeztetett. A városi tanács utasított, hogy a megszerzendő ingatlanok vételárának módjában fedezésére tegyen javaslatot. Most a jog és pénzügyi bizottsággal egyetértően javasolja a tanács, hogy a vargakerti földek 1168 ft 72 krt tevő vételára és költsége a rendkívüli költségvetésbe, 30 tévőszámban a vasúti indóház kibővítésére, a folyó évre fölvetett 15000 ft-tal előirányzott összegből fedeztessek. Egyhangulag elfogadtatott.

Kell-e ipartestület?

A tanács az ipartestület megalakítására vonatkozó iratokat a közgyűlés elé, hogy: miután mivel az előmunkálatok alakítási szempontból nem kifogásolhatók s a mennyiben az alapszabályok sem tartalmaznak a törvénnyel ellentétben álló rendelkezéseket ezek a közgyűlés hozzájárulásával a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztesse nek fel.

Kurucz Miklós és Ekly Gábor ipartestületi elnökök halasztási indítványt

terjesztettek be. Rószler Richárd a tömörülés és a testületi szellem előnyeit fejtegetve ajánlja a javaslat elfogadását az iparosok saját érdekében. Épp úgy Szántó Győző aki tartalmas szép beszédben kérte a halasztási indítvány mellőzését. Ábrahám László, Serly Ede hasonló szellemben szólnak, mire a tanács javaslatát elfogadták.

Apróbb ügyek.

A kerületi betegségélyző pénztár 4000 ft kölcsön elengedését kérvényezi, amit más városok példájára hivatkozva dr. Wolafk a Nándor és Berger Jenő melegen pártolnak, míg Ábrahám László, Rószler Richárd és Márk Endre ellenzik. A tanács javaslata értelmében a tulajdonos többség a kérelmet elutasítja.

Dr. Fejér Ferenc az összes szabályrendelet együttes kiadását indítványozza. Komlóssy Arthur helyesli az indítványt, mert már dolgoznak is az ügyön. Elfogadtatott.

A nyíracsi szegény lelkész esdésére 6 öl tüzfát adományozott neki a közgyűlés, de a debreczeni zenede hasonló kérelmét szótöbbséggel elvetette.

Az építési szabályok kiegészítésére előterjesztett javaslat a részleteknél kifejlődött heves vita után elfogadtatott s a fellebbezési határidő lejártával fel fog terjeszteni a miniszteriumhoz.

Bör József 1000 ft hátralékát behajlandónak, de őt a Bárány csapszék berletéből kibocsajlandónak határozta el.

Csáky János vágóhídi igazgatónak 100 ft fizetéspótlékot 1897-re utólag megszávtak, a vágóhídi igazgató fizetését 1898. január 1-től kezdve 300 ft, az ellenőrt 100 ft személyes pótlékkal javítják.

A nagyerdei fürdő és nyári lakok házi kezelése célszerűnek bizonyulván, továbbra is úgy hagyatik.

A debreczeni izraelita hitközség ismét főiskolájának a tanács javaslataira, dr. Bakonyi Samu meleg pártolása daczára, Bencsik Lajos tanácsnok magyarázata után a kért segílyt nem adják meg.

A csokonai-kör mozgalma után és a tanács javaslataira a közgyűlés elhatározta, hogy a koronázás emlékére tett 10000 ft-os alapítvány kamatainak irodalmi czeleokra szolgáló egyhármad része ne népkönyvtárak alapítására — mint eddig — hanem városi levéltárban levő történelmi becű okiratoknak nyomatásában való kiadására fordittassék.

Színház.

A regnuta. Tegnap ismét népszínmű került a színpadra s teljesen zsufolt házzal. A közönség — nem tudom a népszínmű iránti szeretetből, vagy csak kíváncsiságból töltötte meg a nőzőteret, de akárhogy legyen is a tegnapi előadás, a darab egyes foyatkozására is megérdemelte ez. Általában az egész személyzetlen meglátszott az igyekezett, hogy minél kelemesebbé tegyék az estét s ez sikerült is. Leginkább kikel emelnünk Fáy Flórá, Serfőzy Zsenit, Békési Sýt, Hadayt, Sziklayt s Rubost Fáy F. Barsony Etel) meg a pályája kezdeten halad, de már most is látszik belőle, hogy nagyra hivatott reményű. Kedves hangja s játéka tegnap is nagy sikert aratott s nem egyszer hívta a közönség a lámpák elé. Szerepet teljesen átértette s egyes kis lényegtelen hibáktól eltekintve oly correct alakítást csinált, hogy jobbat már nem váhattunk volna, arczán, hangján s játéknál kiértett a szenvedés majd néha az öröm, de mindég a kellő hatások között. Mellette nagy sikert aratott Serfőzy Zseni (Katicza) ki igen kedves volt egész estén át a jó szívű s szerelmes kis leány szerepében. Igen nagy hatást aratott népdalai éneklésével. Neki is bőven kijutott a tapsból. Mellette Békési (Sándor) előnkbe mutatta a mulató paraszt legényt s nem sikertelenül. Egy mulató, szerelem sóvárgó ifjút láttunk ő benne. Mind

játéka, mind énekei sikerültek voltak. Sziklay (Öreg Jóska) egy öreg szolga szerepét játszotta s egész estén derült hangulatban tartotta a közönséget. Alakítása igazán kitűnő volt, sehol sem túlzott, sem kevesebbet nem tett a kelletténél. S elmondhatjuk bátran, hogy megérdemelte a tapsokat, amibe a hálás közönség részesítette. Haday (Gyurfás bíró szintén megállotta a helyét. Sikerült a erős jelenetei voltak, ő is megkapta érte jutalmát. Nagy tetszést aratott Rubos A. (Csalmó Marci) cupléival, többször kellett neki a közönség kívánságára megismételni, illetve újakat énekelni. Játéka is igen ügyes volt. Mellette még meg kell említenünk Csereányi Adélt (Pergő Juczi) aki Kiss Irén betegsége miatt szerepelt. — Őt még most láttuk először nagyobb szerepbe a színpadon s elég ügyes alakítást nyújtott, kivált Locsareknéval együtt s ekkor lámpák elé hívták is. A többi szereplők is Lócsarekné, F. Csizgaházy stb. mind jók voltak. Az egész estély igen jól sikerült s meg is érdemelte a telt házat, a mi azt hiszszük a darab második előadásánál is meg lesz.

Színházi műsor. Kedden november 30. Komjáthy né Z. Teréz hosszszas betegsége utáni első felléptéül! Niobe angol bohózat. Ez estén lép fel először Békés Gyula, a győri színház tagja Debreczen város szülőtte, mint vendég, Dus a Péter szerepében. Szerden, december 1-én Békés Gyula második vendéjátékaul Othón. Sudermann A. világhírű színműve. Csütörtökön, december 2-án hatodsor Trilby. George du Maurier nagysikerű drámája: Ez előadáson a III. felvonásban előforduló „Au clair de la lune . . .” kezdű dalt a színlak közt L. Komáromy Mariska énekl. Pénteken december 3-án L. Komáromy Mariska vendéjátékaul berletészetben ez idényben először A virágcsata. Verő György nagysikerű aratott népszerű operettje. Szombaton december 4-én L. Komáromy Mariska vendéjátékaul, berletészetben Orfeusz a világlában, Offenbach operettje. Vasárnap december 5-én délután először a két Kohn Eredeti énekes bohózat. Este: A nyál Bándi. Felek Miklós nagyhatású népszínműve.

Debreczen, 1897. nov. 27.

— Az igazgatóság.

Táviratok.

A Reichstratba előforduló botrányokról.

Bpest, nov 29 a Debr. ered. táv Bécsben a forrongás egyre tart. Ötvenegy embert elfogtak. Bécs város most először fordult Lueger ellen. Lueger elvtársával elhatározta, hogy vad ala helyezési indítványt nyujtanak be az egész kormány ellen a tegnapielőtti s tegnapi események miatt. A keresztény szoczialisták Lueger emberei, a kik eddig távol tartották magukat a botránytól ma már egészen egybe forrtak az ellenzékkel, együtt működnek azzal, kétségkívül annak hatása alatt, hogy Lueger nem vallott, mint tegnap.

Wolf sántulva, aruhába behatol a Házbá elvtársai örömmel fogadják. Hozzákezd a si poláshoz s sipol, míg a rendőrök ki nem viszik. Gleispach igazságügyminiszter elfogatta a hatóság elleni erőszakoskodás címén s az országos törvényszék fognázába vitték. Wolf vedője dr. Fergel képviselő, kivel czéllájában mar értekezett. Mikor az elnököt bejelentő szolga a terembe lépett, a német képviselők neki rohantak s iszonyúan elverték. Az elnök mégis megjelen, beszélai akar, de szava nem halható. Az ellenzék között valaki tintával telt üveget vág az elnök elé az asztalra, az üveg széttörik s Abrahámovics csupa tintás lett. Dr. Kamarz alelnök az ülést bezárja s tudatja, hogy a legujabb ülést levél által hívja össze. Madsizky, a ki a többség tagja, a tegnap történtek hatása alatt, kilépett a parlamentáris bizottságból, a mi óriási szenzációt okozott mindenfelé. Az ellenzék kép-

viseői Badenibez elmentek s tudára adták, hogy az alapított tarthatatlanok. Badeni azt vállaszolta, hogyha ma csendesebben viselik magukat, akkor három napig nem lesz ülés. Lueger azt mondta Badeninek, hogy ily állapotok mellett nem vállalhat garanciát arra nézve, hogy Bécsben a nyugalmat és rendet fenntartsa.

Tüntetések Bécsben.

Budapest, nov. 29. A Debr. ered. táv. Kora reggel órási nép gyűlt a parlament elejére. A Lecher dobta felje a tintás üveget. Ennek következtében delután bűnügyi feljelentést tett Lecher ellen.

A diákság is összetűzött a rendőrökkel. Még az aulába is behatoltak a rendőrök. Több diák megsebesült. Az első kötéseket a mentők szolgáltatták.

Följelentés Lecher ellen.

Budapest, nov. 29. (A Debr. ered. táv.) Abrahamovics elnök megtudta, hogy az ülés alatt Lecher dobta felje a tintás üveget. Ennek következtében delután bűnügyi feljelentést tett Lecher ellen.

Badeni lemondása.

Budapest, nov. 29. (A Debr. ered. táv.) Bécsből késő delután terjedt el a hír, hogy Badeni beadta az összminiszterium lemondását. A lemondást a király elfogadta, és Gautsch bárót bízta meg az új kabinet alakításával. A hír Budapestben is nagy szenzációt keltett. Politikai körök kizárólag ezzel foglalkoznak, mert immár bevégezett dolog a provizórium bukása. Nagy feltűnést kelt Szilágyi Dezsőnek a képviselőház elnökének Becebe utazása valószínű, hogy a király hívatta, még pedig a közözügyeknek Magyarország országos nagyalósnál álló intézés tárgyaiban.

A munkaszünet felfüggesztve.

Budapest, nov. 29. A Debr. ered. táv. Vöröslászló államtitkár a kereskedelmi miniszteriumból táviratilag értesítette az Ottomán és a Budapesti Ujságírók Egyesületét, hogy Budapest területére a holnapi vasárnapi napra felfüggesztette a munkaszünetet. Az események, melyek felfüggesztésre készítik, abban az általános érdeklődésben keresendők, melyek a bécsi eseményekkel vannak kapcsolatban.

A gyulai választás.

Békés Gyula nov. 29. A Debr. ered. táv. Bodoky Zoltán ma tartotta programbeszédét igen kevés hallgatóság előtt, még kevesebb lelkesedés közben.

A Dreyfus ügy.

Bpest nov. 29. A Debr. ered. táv. Párisból jelentik: Tegnap Pellieux tábornok lefoglaltatta Eszterháznak különböző személyekhez intézett leveleit, melyekben Eszterházy többször megtámadja és sértegeti följobbalit és a francia hadsereget.

Az infranszant pedig azt jelenti, hogy Pellieux tábornok kedden nyilatkozni fog, hogy a vizsgálatokból kitűnt, hogy Eszterházy ártatlan. (Már most kinek higgyünk?)

Ujdonságok.

A Vidéki Hirlapírók Szövetsége debreczeni bizottsága összes tagjaihoz.

A debreczeni lapok a legmélyebb részvétellel irtak azon alkalomból midőn a gondviselés magához szólította Debreczen sz. kir. város szeretet és tisztelt polgármesterének Simonffy Imre kir. tan. szive felét, melysége gyászba borítva ezáltal úgy őt mint családját.

Ezen részvételnek értékét növelte az a bensőség, mely a szív mélyéből fakadt fel és éppen ezért nagyban hozzájárult a mélyen

megsebzett lélek féjdaimának enyhítéséhez annál inkább, mivel a debreczeni sajtó és annak minden egyes munkása a nagy veszteséghez méltón emlékezett meg nemcsak a megholtáról, hanem a csapás élel elvevő vigasztalással is igyekezett fájdalmat enyhíteni szeretett polgármesterünk, kinek rövid idő alatt már harmadszor uarkolt szívébe a fájdalom.

És hogy a részvételnek eme imponáns és egyöntetű megnyilatkozása jólesőleg hatott a gyászborult nemes család szívére, onnan is kiviláglik, hogy Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, mint a V. H. Sz. debr. bizottságának elnökét engem bizott meg, hogy a nyújtott részvételt az ő nevében fejezzem ki a debreczeni hirlapírók előtt halálját, szívből jövő köszönetét.

A sajtó nemes feladata teljesítésének elismerését, midőn megköszönöm a bizottság nevében Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester urnak egyben elismerő szavát és köszönetét ez uton is van szerencsém a debreczeni összes hirlapírókkal közölni.

Debreczen, 1897. nov. 26.

Koncz Ákos,

a V. H. Sz. igazgatósági tagja,
helyi bizottsági elnök.

* Szabolcska Mihály a felfalusi arany-szájú költő pap, édes meglepetésben részesítette a főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulatot, Tudomást vérvén a december 1-én tartandó felolvasó estélyről, egy pár gyönyörű költeményt küldött felolvasás s majd közlés végett a Debreczeni Főiskolai Lapok szerkesztőjének. Igazán sajnós, hogy az ünnepekre szóló meghívók már ekkor ki voltak nyomtatva de úgy hisszük, a Szabolcskára büszke és őt ma aénak tartó debreczeni közönség tárgyazon kívül is szívesen fogja hallgatni nagy fiának igaz érzésű ihletett sorait. Bérczes Erdély falujából vissza visszavágyik a költő szíve ide, hol tanuló éveit, aranyifjúságát élte. Édes emlékei vannak a M. I. Ö. T. iránt ezeket apolja, melegen költői heveve, ezért lepett s örvendeztetett meg bennünket.

* A népkönyháért. Veresné Szathmáry Teréz nőegyleti elnök az egyesület tegnapi közgyűlésén felemlítvén a népkönyha javára rendezendő társas vacsorákat s előadván a tett előkészületeket, az egész gyűlés lelkesűten fogadta úgy a nagy sikerrel kecsegtető s társadalmilag is nagy jelentőségű társasestélyek eszméjét, mint a gondos előkészületeket, egyszerűsége az összes nőegylet a legszivesebben ajánlotta fel közreműködésére. Meg is indult az actio mindenfelé, serényen működik a lelkes rendezőség mellett az egész választmány s az egész egylet. Az estélyeken fellépő műkedvelők gyűjtése közben tapasztalt szíves vállalkozás folytán a rendezőség abban a kellemes helyzetben lesz, hogy a legvonzóbb és élvezetesebb programot állíthatja össze. Nemokára készen lesz munkájával s a decz. 9-én szétküldendő meghívokon mindenről bőven tájékoztatja a közönséget.

* Nőegyleti közgyűlés. Tegnap d. u. tartotta a jótékony nőegylet évi rendes közgyűlését arvanázának üléstermében Veresné Szathmáry Teréz elnöklele alatt. A tagok meglehetősen számmal jöttek össze s nagy érdeklődéssel halgatták meg az elnök évi jelentését, a pénztárnoki számadást és a számvizsgáló bizottság jelentését. — Az elnök jelentést felsorolta a legközelebbi közgyűlés 1896. márc. 22 ike óta az egylet eredmény-dus működését, melyért a koszoru első sorban magát az elnököt s vele együtt a buzgó választmányi tagokat illeti. A nőegyl. elnökseg az egylet kiterjedt munkaköre következtében ma már sok erőt és időt igénylő hivatalánál nőtte ki magát, miért jelentésében a tagok fokozott buzgóságát és segédkezését kérte az elnök Szépen emlékezett meg a Debreczeni Első Takarékpénztár 5000 ftos szeretetházi alapítványáról, melynek kamatait a szeretetházi létesülésig a nőegylet osztja ki segélyezésre. A nemes ajándékért az elnök a gyűlés eljenzése közben mondott meleg köszönetet. A nőipariszkolára is, mely időközben máshová költözött a nőegyleti árvaaházból, az elnök

különösebben fölhiyta az egyleti tagok figyelmét és érdeklődését. E fiatal, de nagy jövőjű intézet valóban megérdemli a legszivesebb körü pártolást. A szegények segélyezése körül az elnök jelentés nagymérvű mértéktartást és a városi meg egyházi hasonnemű intézményekkel való együttes működést ajánlotta. Majd előadta, hogy a választmány határozata szerint a f. isk. évtől kezdve az árvaaházi iskolába utcai növendékek nem járnak s csak az árvanövendékeket oktatja a tanítónőknek száma ez idő szerint 15. Jelentette továbbá, hogy az eltávozott Gecsey Etelka helyett Kovasy Saroltát választották meg árvaaházi tanítónőnek, ki állását okt. 1-én elfoglalta s azóta közmegelegedéssre tölti be. Erdekesnek tartjuk az elnöknek azon eszméjét, mely szerint kívánatos volna ezen a szegény hivatalnoki osztály egész vagy félárva gyermekeit ahol lehet csekély fizetés mellett venni fels nevelni ki tehetségök szerint az árvaaházban. — A pénztári számadás szerint árvaaházra kiadott 1896-ban 1697 ft, segélyezésre 1888 ft. Adakozásból bejött 1400 ft. — Minthogy az utóbbi évek nagymérvű kiadásai által az egylet pénzügyi egyensúlya megbomlott, annak miként leendő helyreállítását célzó tervezet készítésére J. o. o. István főtitkár indítványa szerint egy bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Veresné Szathmáry Teréz, Joó István, Brunner Edéné, Kövy Lajos, Marton Imre, Szücs Kálmán.

* Hajtővadászat. A debreczeni vadász-társulat december hó 5-én 80 hajtőval hajtó vadászatot tart, találkozás a kitiűzött napon reggel 8 órakor a Pipőhegynél.

* A gyónás titka. Körülbelül két évvel ezelőtt nagy port vert fel a helybeli sajtóban egy szenzációs eset, a melynek veleje abban állott, hogy a róm. kath. egyház főpapja gyónás közben nem oldozott fel egy fiatal aszszonyt, állítólag azért, mert az illető nem adott volna reverzálist arról, hogy születendő gyermekei a róm. kath. vallásban nevelkedjenek. Az eset kínos feltűnést keltett, a mit még inkább fokozott az a körülmény, hogy az illető főpap — gyónási titokról lévén szó — nem nyilatkozhatott. Most azonban — két év múltán — az illető nő halála agyán tanuk jelenlétében kért bocsánatot a főpaptól, ki nyilatkozatván, hogy az egész sajnálatos dolognak igazi s egyedüli oka ő.

* Halálozás. Vettük a következő gyász-jelentést: A. B. F. R. A. Olah Géza mint férj. özvegy Kőrödi Sindorné mint édes anyja s többi számos rokonok nevében is fájdalommal telt szívvel jelentik a feledetelen hitves és szeretett gyermek, most már néhai Kőrödi Izabellának élete 23 ik boldogházasságának 7 ik évében, hosszas, hervasztó, betegség után bekövetkezett gyászos elhunytat. A boldogult földi részei folyó hó 30 án, délelőtti 10¹/₂ órakor rognak az ev. ref. egyház szerartásai szerint tartandó rövid ima után örök nyugalomra tetelni. Mely veztisztességételre az elhunytak ösmérősi és barátai tisztelettel meghívotnak, Debrecsre 1897 november 29 én Áldás és béke lengjen az elhunytak hült porai felett.

* Törvényszéki végtárgyalások. A debreczeni kir. törvényszék előtt 1897 nov. 29-től decz 4-éig az alább irt bűnügyekben lesznek végtárgyalások u. m. 1897 november 29-én hétfőn: Sütő János ellen, sikkasztás büntetért, Gutfreund Samuel s társa ellen, párviadal vétségért, Péter Gábor s társa ellen, hivatalos hatalommal visszaélés, Vaskó Antalné s társai ellen, lopás büntetért. 1897 decz. 1-én szerdán: Király József s társai ellen, lopás büntetért, Varga János ellen, hivatalos hatalommal visszaélés, id. Kurucz Imre ellen, hatóság elleni erőszakos büntetért. 1897 decz. 2-án csütörtökön: M. Szabó József ellen, öszsbüntetés, Kádár Pater s társa ellen lopásért, Vámosi János ellen, család vétségért, Bogdy Ádám ellen, hatóság elleni erőszakért, ugyanaznap itéletírdések. 1897 december 3-án pénteken: Múlczer Albert ellen rágalmaszás vétségért, Balogh Lajos s társa ellen, lopásért, Kis Julianna ellen lopásért, Kujbus Mária s társai ellen lopásért, Gódor György s társai ellen súlyos testisértés büntetért.

* **Debreczen — Belgrádnak.** Olvastuk annak idején, hogy a szerb nemzet legnagyobb költőjének, az 1864 évben Bécsben elhalt Karadzics Vuknak hamvait f. évi október 10-én hazaszállították Belgrádba s hogy ezen irodalmi ünnep az egész szerb nép ünnepe volt. A Debreczeni da legylet is ezekben a napokban határozta el, hogy a nagy költő szobrára egy koszorút fog küldeni méltánylásul azon nagy horderejű munkásságnak melyet Karadzics a nemzeti költészet terén kifejtett. A koszorúra tervezett díszes szallag azonban, technikai okokból csak most készülhetett el s így ez bár későn, de pár nap alatt még is elküldetik Belgrádba. Remek munka a szallag himzése, méltó hogy aki csak teheti, megtekintse. Hímezte pedig az Adriase első magyar varrógép gyár debreczeni fiók üzlete (Kossuth utca Rottschnek ház) hol az még pár napig a kirakatban megtekinthető.

* **Tűzoltó vizsgák.** A debreczeni önkéntes tűzoltó testület által évenként tartani szokott szakvizsgálatokra rendszeresen sokan jelentkeznek, hogy tudasuknak a tűzoltói szerrekl való helyes bánás módjüknak s ügyességüknek bizonyítvány alakjában is érvényt szerezzenek. E hó 14-én és 21-én tartattak meg úgy az elméleti mint a gyakorlati vizsgálatokat, melyre több ügybuzgó ö. t. jelentkezett s mindannyian lelették a vizsgát a kör rangfokozat szerint: az Orsparaancsnoki vizsgát Hering Andor, Nagy István és Király Iván, a csővezetői vizsgát Magyar Adorján Fia, Ferencz, Papp Karoly, Jenkovszky Aladár, és Beregi János, a mászói vizsgát: Vadász Nándor, Asszonyi Géza, Biró Antal, Molnár Miklós, Nagy Lajos, Menyhart László, Bazsek Lajos, Liecz György és Pigler Lajos: a szivattyús vizsgát pedig Nagy Lajos és Cziba Sandor.

* **Nehéz az élet.** Panaszkodnak a szegény parkányiak, hogy sok az adó. Az idén szörnyen rossz termésük volt, amit az árvisz meggyújt, elverte a jég, de az adót fizetni kell most is. Irják, hogy a legvénebbek sem emlékeznek az idehez hasonló számu és kegyetlenségű adóvégrehajtásra.

* **Lesz már aranypenzünk.** A körmőzbányai penzverde jelentéséből olvassuk, hogy ez év folyamán 770,000 darab arany húzkoronast, 14,400,000 kor. értékben és 200,000 darab tizkoronast 2,000,000 kor. értékben verték ki. Csak aztán a mi zsebünkbe is jutna ebből a sok szép sarga eskből.

* **Drágább lesz a levélbélyeg?** Annit és annyifelekép hallottunk már erről szólanit, hogy senki sem volt vele tisztában, vajjon felemelik-e a levelek viteldiját, vagy sem. Mi magunk, midőn előzőr tudomásunkra jutott a kormány idevonatkozó szándéka, egy cseppet sem voltunk barátai ez eszmének, mivel a portó felemelését nem találjuk célravezető eszköznek a jövedelem szaporítására. Köztudomásu dolog, hisz nemrég történt a vasutaknál, hogy azóta emelkedett a bevétel oly tetemesen, mióta az olcsóbb díjszabást életbeléptettek. Ami a forgalomban használt levélportóknak leszállítását illeti, mivel az most is a többi európai államhoz viszonyítva a legolcsóbb, leszállítását szükségesnek ép úgy nem tartjuk, mint amennyire felemelését nem helyeselnők. A dolog úgy áll, hogy a világposta kötelekébe tartozó államok szerződésileg megegyeztek, hogy a levélportó árát a nemzetközi forgalomban 25 centimetre emelik. A szerződésben levő államok közül egyedül nálunk, — a külföldre címzett levelek s levelezőlapok tarifája a régi, azaz 10, illetve 5 kr. A kormány ezt a különbséget fogja kiegyenlíteni midőn a levelek portóját 25 fillérré s a levelezőlapokét még meg nem határozott árra emeli. Ez azonban ismételjük csak a külföldi forgalomra vonatkozik, a belföldi egyelőre marad a régi.

* **Diák nyomor.** A mensa akadémia juvára folyton tartanak az adakozások. O felesége példája követésre serkenti a mindig adozatkész alattvalókat. Mint a fővárosból értesítenek bennünket legutóbb Bánffy hr. küldött az egyetem rektorához a diák asztal ja-

vára egy 50 forinttal bélelt levelet Bár sokakat megindítana a nemzet elendő népszámosainak nyomora. Adjatok, míg nem késő qui cito dat, bis dat!

* **Találtatott.** Szabó Lajos és fia czég kereskedése előtt egy lepecsételt csomag találtatott, igazolt tulajdonosa Kondor M. J. czég Kossuth-utcai üzletében átvetheti. Az ily becsületes megtalálót is lámpással kereshetjük maacsapásig!

x **Ifj. Kovács S.** lapunk mai számában foglalt hirdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

IRODALOM

Páris szenzációja. A francia főváros szenzációja az Ördögsziget magános lakójának: Dreyfus Krisztiánnak a pere. — Nap-nap után változik a per képe, ma Dreyfus bűnös, holnap artatlan, ma Dreyfus bűnét Valtoin-Esterházy gróf követte el, a ki nem gróf, se nem Esterházy, holnap Walsón-Esterházy tisztára mosi magát s grófnejét, származásában senki sem kételkedik. A ki e fordulatot a perbe előidézte, a francia szenátus alelnöke, Sikenzer Kestner volt, a ki a francia parlamentarizmus kivételei alakjának, a kinek nevét most európa-szerzte emlegetik, arczképét e héten közli legelső szépirodalmi hetilapunk, az Ország-Világ. Ez az egyetlen hetilapunk, — mely hűn betölti hivatását, hű kronikása az eseményekhez, írásban és képen közli azokat, — azonkívül bétról—bétre irodalmunk előkelőségétől közli verseket és novellákat. Ezt a tartalmat méltán egészítik ki pompás Ország-Világ rovatai, a melyek tele vannak érdekes közleményekkel. — Karácsonyra szebb és jobb ajándékot nem adhatunk az Ország-Világnál. Előfizetési ára negyedévre 2 forint. A ki ezt az összeget most beküldi, uj-évig ingyen kapja az újságot s megküldi neki az Ország-Világ karácsonyi ajándékot is. Mutatványszámokat kívánatra küld a kiadóhivatal, a mely Hold-utca 7. szám alatt van.

Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz története. Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz történetének Gracza György szerkesztésében, most jelent meg a 93-ik füzet, melyben a szerző befejezván az emigráció működésének leírását, Kossuth végnapjaira tér át. A jövő füzetben immár az életrajzokra kerül a sor s a nagyszabásu munka még ez idén befejeztetik A füzet képei ezek: Garibaldi. Az olaszországi magyar légio zászlószentelése Napolyan 1860 okt. 21-én, Magyar garibaldista, Reitter Gyula. Honvéd emlékérem. Görgei Arthur 70 éves korában. — A czeplédi szász küldöttség Kossuthnál Baraconban 1877. jan. 24-én. Kossuth Lajos kócskoszobájában, Kossuth turini lakása. Kossuth temetése Budapesten 1894 április 1-én.

TÖRVÉNYSZÉK.

Mikor a philosophus részeg.

Érdekes tárgyalás folyt le szombaton a budapesti büntetőtörvényszék előtt. Az eset hőse Gyálókai Mózes volt bölcsész tanár, aki szeptember havában Veszprémből Budapestre utazván, a fővárosban legelőször is egy koresmát igyekezett felkeresni. Miután munkójával valahogyan elbiztegett egy koresmáig, azon pech érte, hogy a koresmaros nem akarta beengedni, lévén a philosophus ur már ekkor is tök részeg. A tanár ur azonban nem engedett ugyanarra, hogy a koresmaros kenytelen volt rendőrt hivatni. A rendőber őre meg is jelent, de ugyancsak megbánta faradságát, mert a philosophus ur esztelenül rátamadt:

— Mit, hiszen Gyálókai Lajos a maguk uristene és mégis így bannak velem?
Szólt s hóna alól kikapván munkóját, hatalmasan megsimogatta a rendőber bölcs lelkét. Így került a philosophus a törvényszék elé.

— Hát aztán, esakugyan megverte a rendőrt? Kérdi tőle az elnök.

— Tekintetes törvényszék! mondja a vádlott. Esküszöm minden szentekre, hogy hozzá se nyultam.

Azonban a tanuk másképen vallottak.
— Kiván-e még valamit szólni? Kérdi az elnök.

— Tekintetes törvényszék! én egy szerencsétlen ember vagyok. Ismer engem Jókai, Mikszáth, Gyulay. Egy elbeszélésem most is a Franklin társulatnál van. Irtam számtalan drámát, járatos vagyok a lírában, epikában. Ismerem a sakkot.

Hanem mindezen nemes tulajdonságok ellenére is lepecséztek a philosophus urat egy hónapra, míalatt bőven elmélkedhetik a világ halátlansága felett, amely semmibe se veszi a hőcset.

KÖZGAZDASÁG.

II.

Rozs és burgonya trágyázási kísérletek.

Ismeretes dolog, hogy az őszi gabona termését az egymagában alkalmazott foszfor trágya sokszor igen jelentékenyen képes fokozni, különösen akkor, ha a talaj nem tartozik a tipikus homok talajok közé, sem — nagyon tözege hanem akár istálló trágyázás akár pillangós virágnak természetesé folytán elegendő nitrogént tartalmaz. A rozs biztosabban és nagyobb mértékben szokta a mondott esetekben a foszfor trágyát meghálni búzával is, miként azt a magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomás eddigi kísérletei bizonyítják.

Az 1896 évben szuperfoszfáttal rozs alá csak kevés helyen eszközöltetett kísérlet, az is többnyire homok talajon. Ezen kísérletekből kitünik első sorban hogy a szuperfoszfát nemcsak a mag de többnyire a szalma termést is jelentékenyen fokozza. 20 kísérlet közül 13 esetben volt nagyobb a száma termes és pedig két esetben 1—3 keresztel, 3 esetben 3—4, 4 esetben 6—10 keresztel, 2 esetben 2—3 mázsával, 1 esetben 4—5 mázsával volt több a szalma, a mely körülmény világosan megczáfolja azon hitet, hogy a szuperfoszfát csak a szem termését fokozza.

A szemtermést nem számítva az 50 kgmon aluli termés többletet 18 kísérlet közül 11 esetben volt jelentékenyebb. 50—100 kg. közötti volt a terméstöbblet 4 esetben, 100—200 kg. között 4 esetben, 200 felül 3 esetben a legnagyobb terméstöbblet pedig 536 kg. volt, a mely körülmény azt bizonyítja, hogy míg bomoktalajokon és a szuperfoszfátnak egymagában való alkalmazása megfelelő lehet.

A szuperfoszfát és káinit együttesen alkalmazva, vagyis a káli foszfát trágya a szalma termést szintén a legtöbb esetben fokozta, a szemtermést azonban 20 eset közül csak 8 esetben fokozta jelentékenyen, miért is az állomás véleménye szerint a káli foszfát alkalmazásától csak az esetben várható siker, ha az zöldtrágyával kombináltatik.

Kivonat a magyar óvári növénytermelési kísérleti állomás 1896-iki évkönyvéből.

Igen érdekesek továbbá a burgonyával végzett műtrágyázási kísérletek. E fejezet elején az állomás megjegyzi, hogy az országban a burgonya átlag termések sokkalta csekélyebbek, mint a mekkorák hazai viszonyaink között lehetnek.

A csekély átlag termésnek okai: a degenerált vetőgumó, a talajok tápanyag segítségével és a hiányos művelés s hogy a burgonya felesleg változtatásával az eddigi degenerált burgonyának jóból való helyettesítésével a termések tetemesen fokozhatók.

Az alábbi burgonya termelési kísérletek középkötő talajon oly módon vegerztettek, hogy az első parcella trágyázatlanul maradt, a második kapott 100 kg. szuperfoszfátot, a 3-ik 100 kg. szuperfoszfátot és 40 kg. chilis-létromot.

A beérkezett jeleotések közül 20 kísérlet adata volt felhasználható Ezek közül a szuperfoszfát 13 esetben fokozta a termés többletet 96—1986 kgrammal.

A szuperfoszfát és chilisléttrommal trágyázott parcellán 20 közül 18 esetben szorgalmazták 67—2893 kg. termés többletet, tehát a chilisléttrom jelentékeny mérvben hozzá járul a termés többlet fokozásához.

Annak dacára ott a hol friss istállótrágyába vetik a burgonya jövedelmezőbb lesz kat. holdaként 125—150 kg. szuperfoszfátot egymagában elszorítani, kötött talajon szintén több irányban végeztetett termelési kísérlet.

Itt a szuperfoszfát egymagában alkalmazva 19 eset közül 15-ben fokozta a termést 124—1738 kgrammal.

Szuperfoszfát és chilisléttrommal is ellátott tábla 24 eset közül 24 esetben fokozta a termést, csupán egyszer 1 métermázsán alul.

A szuperfoszfát káli trágyával alkalmazva 20 kísérlet közül 19 esetben fokozta a termést 184—6214 kgrammal.

Ezen adatokból kitűnik az, hogy a használt műtrágyák mindegyike fokozta a termést, bár a talaj és egyéb helyi viszonyokhoz mérten különbözőleg.

Az eredmények annyira összevágók, hogy egyik trágyázási módnak sem nyújtható előny, miért is csak az adott viszonyok közt eszközözendő kísérletekkel lehetséges megállapítani, hogy melyik trágyázási mód a jobb.

CSARNOK.

A beteg ember.

Irta; **Vértessy Gyula.**

Folyt. és vége.

No, hanem ezért azután ki is vette zsidóját szegénynek! Láttá, hogy jó bolonddal van dolga, a kinek csak a munkák dolgozason jár az esze, és a ki nem látja a napot sétálással, kurizálással, az éjszakát pedig lumpolással, hanem a helyett ott ül az irodában már reggeli nyolcz óraker délután meg kettőkor és késő estig lóto t a tárgyalásokra, meg körömlö a körömlöni valókat — hát az ügyvéd ur jónak látta beküldeni a másik segédjét: — Elvégi Szabó ur maga is ezt a kevés dolgot!

Es Szabó ur végezte. Majd megszakadt a teher alatt két nyomorult válla és egyre jobban kezdett köhögni, hanem azért csak dolgozott szorgalmasan.

Még biztatgatta is magát, hogy így kell ezt cselekedni a praxisis kedvéért! Majd uraszkodhatik azután, ha kezében lesz az ügyvédi diplomája.

Csakhoggy átkozottul lassan ment a tanítás. Mikor esteként hazakerült, halálra volt dolgozva, agyon volt fáva. S olyan fáradtan került a vizsgáló-bizottság elé is. Azok sajnálták, de nem segíthettek rajta. Vissza kellett utasítani a vizsgálóját. Alig tudott egy-két világos feleletet adni. Már akkor kezdett bomlani az agya. Legalább a doktor, a ki öngyilkossága után felboncolta, előrehaladott elme-kört állapított meg nála.

Lehet, hogy a dokornak igaza volt, de én nem hiszem.

Olvasgatom "a naplóját, melyet nekem hagyott s úgy találom, hogy nem az örület beszél ki ezekből a sorokból, csak a végnélküli való fáradtság és a nyugalomvágy, meg az igazság.

A szenvedő igazság, mely elvégre is öntudatra ébredt.

— Már rég meg akartam azt tenni, — írja az utolsó lapokon — a mit most meg fogok tenni. Csak az anyám miatt halasztottam. Ő miatta, a ki semmitsem tud róla, hogy mennyit nyomorogtam, kínlódtam, mi-alatt ő azt hitte: hogy jó módban élek. Ő miatta türttem és szenvedtem, mert azt hittem hogy végre mégis lesz belőlem valami. De nem bírom ki addig!

Nem régiben voltam egy dokornál, hi-

res nagyesszü ember, azzal vizsgáltattam meg magamat. Azt mondta:

— S maga ilyen tüdővel itt csavarog! Rögtön menjen le valabová délvidékre!

Ebből aztán megértettem mindent. Menjek le a délvidékre, mikor nyomorult koldus vagyok? Miből?

Egyszerre láttam magam előtt a legjésztöbb nyomoruságot. Végzett ember leszek s mikorára magamnak kellene dolgoznom, akkorára élő halott leszek!

Minek ezt megvárni? Azután meg ugyis olyan végtelenül fáradt vagyok. Hiszen jóformán ki sem aludtam magam mióta élek.

Édes gyönyörűséggel gondolok most az elalvasra az örök elalvasra.

Mióta nem pihentem ki magam egy isten-igazába! Hiszen az én nyugalmam sohse volt igazi nyugalom. Mindig csak félében aludtam, a fejem mindig telve volt a másnapi dolgokkal, periratozókál, tárgyalásokkal, meg a m a g a m tanulmányaiival! Volt is nekem időm az alvasra? Meg azután most már az utóbbi időkben nem is tudtam. Mindig fájt a fejem és nagyon melegem volt.

Odalenn jó hűvös lesz! Eh. de mit mentegetem magam, hogy miért dobom el életemet!

Mert meguntam, mert belefáradtam. Fáradt vagyok, nagyon fáradt!

S most már hiába is lenne a küzdés! Beleszól a tüdőm is. Nem lehet tovább. — Ott vár a megvetett ágy, a ki fáradt, siessen beleje.

Lámpám fénye végigsurran az ágy fehér takaróján! Milyen nyugalmas, szép fehér takaro! Holnap már én fogok alatta fekdüni szépen. nyugalmasan.

S csodálatos, most az utolsó pillanatokban mégis eszembe jut, hogy hátha várnék még.

Hiszen a jó Isten még tartozik nekem az élet gyönyörűségeivel; hiszen én még nem élveztem semmit: — csak dolgoztam és kínlódtam!

S ezért csak nem teremtett, hogy ennyiből álljon az én egész életem? Kezd visszalérni jószágba ve'ett hitem.

Ő jó könyörületes, nem engedheti, hogy az élet így megcálja az ő képerre teremtett egyik fiát; neki még ki kell adnia az én részemet!

Élet sem volt eddig az én életem. Ez után fog még csak következni az az élet, a melyhez nekem is jogom van. Hiszen mintha csak vén embernek születtem volna! — Mintha a tavasz kiesett volna az én életem rendjéből!

Se gondtalan, se szerelmes nem voltam soha. Egyre csak roskadoztam a munka terhe alatt. Most közeledem a célom eléréséhez és most kelljen elmennem innen, — most, — mikor talán én is élvezhetnék valamit az életből!

Nem, nem megyek! Várom azt, a mivel tartozik nekem az élet. Adja meg, ne városson magára!

Térdnélva kérlek Istenem, hogy légy jó hozzám is, mint a többiekhez! Hiszen nem vettem én neked semmit, miért lennél hát hozzám rosszabb, mint a többiekhez?

Vagy csak elfeledkeztlél volna rólam, — mert hiszen sokan vagyunk a te gyermekeid, — a kikről mind neked kellene gondoskodnak.

Halgass ide édes Istenem, nincs e nekem igaz jogom a panaszkodásra.

Azt tudod, hogy milyen nyomoruságban éltem mostanáig. Többet dolgoztam, mint az utolsó igavonó állat, hogy elérhessem célomat, hogy ügyvéd lehessenek.

Mennyi ábránd teljesülését vártam én ettől. Az első jó lakás, az első jól szabott ruha, az első csinos czípz es ez első nap, mikor az embert nem kergeti a gazdája ostorral a munkára!

Es eljött volna talán az az idő is, mikor rideg életemre egy kis napfény esett volna; a szerelem napfénye.

Hiszen eddig szerelmes ajk beszédét nem hallottam, szerelmes tekintetét nem lát-

tam, ugy nőttem fel mint sivar homokban a fa, mint a harmat nélküli virág; mint valami elátkozott, a kit ifjan, fiatalon kilöktek a rideg sötétségbe, a szívet fagyasztó részvétlenségbe.

Csak nem engedheted, hogy ilyen élet után meghalljak? Csak van annyi igazságérzet benned, hogy tovább enged-z élni, hogy meggyógyíts: hogy kárpótolsz a nélkülözésekért, a nyomorgásért, hogy megadod végre azt, a mi mint e m b e r t e n g e m is megillet;

Milyen ostobaságokat firkálok. Mintha lenne odafent valaki, a ki számontartja a mi jogainkat is, a mi jogainkat szegény nyomorult ördögökét.

Kínlódtam, elfáradtam, mehetek pihenni. S még azt mondjak, hogy éltem

Nem bírok tovább írni. Megint elővett a verhányás! Mennyi vér! S ez most már így lenne mindig! De én nem akarok többet látni. Nem akarom bevárni, hogy a kórházba vigyenek! Megyek aludni. A lelkem meg megy az égbe, keresni téged te jó Isten, a kit ide lennt nem találtam sehol, sehol...

Békés Gyula, a győri színház tagjának vendégfellépte.

Debreczeni vároosi színház.

Folyo szám 60. Bérlet szám 48.
Kedden, 1897. nov. hó 30-án

NIOBE

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Harry Paulton és A. E. Paulton Ford.: Szomaházy István.

Személyek:

- Dunn Péter, az általános biztositó társaság igazgatója
- Karolina a felesége
- Griffin Helén)
- Griffin Hetty) Karolina hugai
- Griffin Kornél, Karolin bátyja
- Lord Hamilton Tomkins
- Siloks Péter
- Beatrice, a leánya
- Mifton Magda, nevelőnő
- Mary szobaleány
- Niobe (szobor)
- Innings Fülöp
- Békés Gyula
- Csigaházy E.
- Kovács Fáni
- Szabó Irma
- Vidor D.
- Bartha István
- Püspöky I.
- Halmi M.
- Cserényi A.
- Makrayné.
- Komjáthyné.
- Rubos.

Szerdán, 1897. decz. 1-én Békés Gyula vendégfelléptével:

OTTHON.

Sudermann színműve.

40 krajczárért egy liter

Faj szőlő ágyon lévő

valódi

ürmös bor

kapható

a Galamb vendéglőben

Nagypéterfia utcza

a honvéd laktanyával szemben.

Ugyanott kitünően kezelt

martinkai bor

kapható.

Galamb Sándor

vendéglős.

Rendkívüli árleszállítás
Csakis 1897. deczember 31-éig
érvényben.

Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-uteza 1-ső tkpéztár épület.

	Ezelőtt.	Most.
Férfi czipók párja	3.50	2.40
» » »	4.—	2.75
» » »	4.40	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.75
Női czipók párja	3.65	2.50
» » »	4.—	2.75
» » »	4.50	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.50
Gyermek czipók párja	1.75	1.—
» » »	2.—	1.30
» » »	2.25	1.50
» » »	2.50	1.65
» » »	2.75	1.80
» » »	3.—	2.—

Téli bélelt Jäger alsó ingek
drbja 55, 60, 65, 75, 85 kr.

Téli bélelt Jäger nadrágok
ugyanily árakban.

Félselyem esőernyők

drbja 1.20, 1.50, 1.80, 2.— frt.

egész selyem 3.—, 3.50, 4.— frt.

Férfi ingek sima elővel

drbja 1.—, 1.20 kr. egész finom 1.50 kr

12 pár manchetta 5-szörös 3.60 kr.

12 drb. gallér » 1.90 »

Téli kötött kesztyűk férfi és női
párja 25, 30, 35, 40, 50, 60 kr.

Férfi harisnya párja 15, 20, 25, 30 kr.
Lábravaló drbja 60, 70, 80, 90 kr.

Bőrkezes minden színben
női és férfi párja 1 frt.

Rumburgi vászon 30 rőt. Ezelőtt 12 frt. Most 7 frt.

Creász vászon » 14 » » 8 »

Férfi sapkák, kalapok
bámulatos olcsó árakban.

Zsebkendők hölgyek részére

francia batiszt 12 drb. Ezelőtt 3 frt Most 1.40 kr

Ugyanaz vászonba » 4 » » 2.— frt

Gyermek játékok és disztárgyak
óriási választékban

beszerzési árból 35% engedmény.

Szappanok, fésűk, kefék, illatszerek, pénz-
tárczák, uti bőröndök, nyakkendők stb.

itt fel nem sorolt cikkek

bámulatos olcsó árakban
beszerezhetők.

Ritka alkalom!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
mától kezdve

karácsonyi ünnepek alkalmából

az összes raktárunkon levő áruinkat, ugyszintén a most érkezett

divatselymeket és ruhaszöveteket

meglepő olcsó árak mellett

árusítjuk el.

Kiváló tisztelettel

Bosznay J. és Társa

áruháza

Debreczen, Kossuth-uteza.

Palackboraink helyben minden jobb üzletben kaphatók.

Legfinomabb palack borok

COGNAC, RUM és TEA

különlegességek

Palugyai és Társa czégnél

Budafok, Promontor,

Vidéki megrendelések pontosan
eszközöltetnek.

Minta borok 30 literes hordókban

legolcsóbban szállítattnak.

Napontai nagy póstai szállítás vidékre.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legalkalmasabb ajándékok!

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Mihálovits István, dr. Róth-schnek V. Emil gyógyszereszek, Rickl József Zelmós, Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs,

III/3., Heumarkt 3.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.

